

Toelichting bij presentatie Regiopodium 20 januari 2020

Algemeen

De kern van de presentatie ging over de manier waarop in groter verband wordt nagedacht over de ontwikkeling van de metropoolregio Amsterdam en Gooi en Vechtstreek.

Daarbij werd eerst een historisch perspectief geschetst van de ontwikkeling van de regio. In het veengebied is vanaf de middeleeuwen een veranderend landschap, van hoogveen via veenweide naar plassen. En de grote schaa sprongen die de regio in het verleden heeft gemaakt: aanleg spoorlijn in 1874, de grote uitbreidingsplannen na jaren 1920 en de stichting van het Mediapark en aanwijzing Huizen als groeikern (jaren 1960). Na de grote woningbouwlocaties aan de randen, die nu worden uitgevoerd, lopen gemeenten (letterlijk) aan tegen de grenzen van dit model (zoals snelwegen, natuur of de gemeentegrens).

Er wordt op diverse plekken gewerkt aan verstedelijkingsconcepten of strategieën. Zo stelt de Metropoolregio Amsterdam (MRA) samen met het Rijk een verstedelijkingsstrategie op. Deze wordt uiteindelijk door het Rijk onderdeel gemaakt van de Omgevingsagenda voor het landsdeel Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Een omgevingsagenda wordt de uitwerking van de nationale omgevingsvisie. Ook is er een programma 'Samen bouwen aan bereikbaarheid' (Sbab) tussen Rijk en MRA opgestart.

In de presentatie zijn de ontwikkelperspectieven getoond die als hulpmiddel zijn gemaakt voor Sbab. In het Bestuurlijk Overleg tussen het Rijk en landsdeel over het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Milieu (MIRT) van november 2019 zijn hier besluiten over genomen: voor de verstedelijkingsstrategie en de mobiliteitsstrategie (Sbab) zijn uitgangspunten vastgesteld. Deze uitgangspunten zijn in de presentatie toegelicht.

Zowel voor de regionale Koersfase omgevingsvisie als de verstedelijkingsstrategie wordt tijdig betrokkenheid van raden georganiseerd. Voor de Koersfase krijgen raden zowel individueel (maart, april, mei) als bij Regiopodia (mei) en het Regiocongres (2 juli) gelegenheid om zaken in te brengen in het Koersdocument. De status van het Koersdocument is nog niet bepaald. Uiteindelijk geldt altijd: er is maar één lokale omgevingsvisie en daar besluit de individuele gemeenteraad over.

Voor de verstedelijkingsstrategie MRA wordt toegewerkt naar besluiten in het BO MIRT in mei en november 2020. De inbreng loopt via het portefeuillehoudersoverleg van de Regio. Er wordt getracht de raden nog inbreng te laten leveren, maar de mogelijkheid zal beperkter zijn dan het Koersdocument vanwege de korte deadlines.

Voor meer informatie:

Samenwerking omgevingsvisie regio: <https://www.regiogv.nl/gemeenteraden/ruimte-mobiliteit/samenwerking-omgevingsvisie/>

Programma Samen bouwen aan bereikbaarheid (Rijk-MRA):
<https://samenbouwenaanbereikbaarheid.nl/>

Afspraken verstedelijkingsstrategie MRA in het BO MIRT:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/11/21/bijlage-1-afsprakenlijst-bestuurlijk-overleggen-mirt-20-en-21-november-2019>

Toelichting per pagina:

Pagina 3: kaart ca. 1750.

Pagina 4: vanwege de veengrond en militaire linies blijft veengebied lang onbebouwd. Door turfwinning ontstaan de plassen.

Pagina 5: Te zien is dat het gebied bestaat uit kleine kernen, daaromheen akkers (engen) en heide en bos. En buitenplaatsen. En het Gooi, ca. 1900. Door de komst van het spoor ontwikkelen Hilversum en Bussum zich. Eerst met villawijken, later met arbeiderswijken direct bij het spoor (nu oa. 1221). Laren, Blaricum en Huizen zijn verbonden via de Gooische Tram.
Historisch voorbeeld van eerst mobiliteit regelen, daarna bouwen.

Pagina 6: de uitbreidingsplannen van de jaren 1930 die bepalend zijn voor huidige situatie. Het algemeen uitbreidingsplan Amsterdam, met keuze voor de groene scheggen. En het 'plan van uitbreiding' Hilversum van Dudok met het model 'eindige stad'. Hier zijn in essentie de grenzen van het huidige Hilversum bepaald: de akkers werden bebouwd, de heide ging naar het GNR. Pas in de jaren 70 is buiten dit plan gebouwd (Kerkelanden en de Meent). Op het plaatje staat ook het huidige Hilversum Noord, rond de begraafplaats.

Pagina 7: afbeelding ontwikkeling van Bussum

Pagina 8: in de jaren 60: de oprichting van het Mediapark

Pagina 9: De ontwikkeling van Huizen als groeikern. Hier is met name aan ontsluiting via de auto gedacht. Daar hebben we nu nog 'last' van.

Pagina 10: huidige situatie. De kleurtjes geven de dichtheden van wijken aan.

Pagina 11: overzicht vastgestelde regionale opgaven

Pagina 12: ontwikkeling demografie bij ongewijzigd beleid (bron: CBS, provincie). Te zien is grote toename behoefte in Hilversum en Weesp (bij Weesp wel grotendeels ingevuld door Bloemendalerpolder). Huizen gaat na 2030 licht krimpen. Laten en Wijdemeren blijven na 2030 stabiel.

Pagina 13: regionale opgaven economie en mobiliteit

Pagina 14-16: voorbeeld van mogelijke ontwikkeling van binnenstedelijke mobiliteit (bron: Ontwikkelbeeld mobiliteit 2050, provincie NH). Voorbeeld van centrumstedelijk gebied (bv Bussum) en landelijk gebied (bv Ankeveen).

Pagina 17: regionale opgave veenoxidatie/bodemdaling

Pagina 18-20: voorbeelden van mogelijke ontwikkeling veenweidegebied (onderzoek Groene Hart)

Pagina 21: het ontbreekt de regio aan een visie. Het enige wat we hebben is de Regiokaart uit 2015, waar een nietje is geslagen door gemeentelijke plannen..

Bij de bouwplannen valt op dat deze met name aan de randen van de steden liggen, voor het grootste deel op plekken die niet optimaal met openbaar vervoer zijn ontsloten. Deze plekken zijn ook wel op. Voor de komende 20 jaar zal je echt wat anders moeten.

Pagina 22: op hoger schaalniveau wordt ook nagedacht over toekomstige verstedelijking.

Pagina 23: woningbouwopgave in de Noordvleugel

Pagina 24: Bijvoorbeeld:

Ontwikkelbeeld MRA 2007 (rechts): nog steeds de geldige visie van de MRA voor verstedelijking. We waren als regio niet aangehaakt, en dat zie je.

OV Toekomstbeeld Midden-Nederland (2019): inzet Utrecht richting Rijk. Hier valt op dat de Gooilijn nog openstaat omdat men niet zo goed wist wat hier nu ging gebeuren.
Samengevat: er valt op de regio vaak slecht is uitgewerkt. Dat komt mede door gebrek aan visie, waardoor aanhaken ook lastiger is.

Pagina 25-26: in het Rijk-MRA programma 'Samen bouwen aan bereikbaarheid' is voor het BO MIRT van november 2019 een ontwikkelstrategie uitgewerkt. Hierbij is eerst gewerkt met een aantal modellen voor verstedelijking. Die zou je ook naar onze regio kunnen vertalen (bijvoorbeeld 'Centrumstad' of OV-corridor').

Pagina 27: Er is een combinatie gekozen. Ook in onze regio is dit een belangrijke vraag: kies je voor centrumstad Hilversum of voor corridor met Gooise Meren en Weesp (of combinatie). Het model 'tapijt', waarin verspreid wordt gebouwd, is wel afgewezen omdat dit qua mobiliteit niet meer vol te houden is. Dat doortrekkend zou je in onze regio ervoor moeten kiezen om in de gemeenten met goed OV te bouwen.

Pagina 28: afbeelding programma 'Samen bouwen aan bereikbaarheid': hier is benoemd dat er kansen liggen om in Hilversum meer te ontwikkelen dan in de huidige structuurvisie zit.

Pagina 29: In de uitgangspunten voor de verstedelijkingsstrategie Rijk-MRA is het polycentrisch model als uitgangspunt genomen. Dus centrumstad Amsterdam met goede verbinding naar grotere kernen eromheen. Deze verstedelijkingsstrategie wordt in 2020 uitgewerkt, daar moet je dus goed inzetten! In dit kader is het sleutelgebied Hilversum aangewezen.

Pagina 30-32: beelden uit de publicatie INTENS (ioV MRA) voor toekomst landschap. Het perspectief voor landschap in onze regio in verband MRA is met name natuur en recreatie ontwikkeling, erfgoed, ecodiensten, vernatten veen.

Pagina 33: beeld omgevingsvisie Noord-Holland: de provincie ziet een duidelijke ontwikkeling langs de Gooicorridor met Hilversum als sterke kern. En HOV tussen Hilversum en Huizen (als onderdeel Utrecht-Almere). Daarnaast wil de provincie voorkomen dat de kernen aan elkaar groeien: binnenstedelijk bouwen dus.

Pagina 34: proces samenwerking omgevingsvisie Gooi en Vechtstreek. We zitten nu in de koersfase. Over een vervolgfase wordt pas na de koersfase besloten.

Pagina 35: doorkijk naar ontwikkelperspectieven ihkv proces regio

36 en 37: het 0-scenario als we uitgaan van vastgesteld regionaal beleid en harde afspraken. Dit gaat dus niet in op dingen die individuele gemeenten wel gaan doen.

Pagina 38: planning

Pagina 39: wat wordt het toekomstperspectief? Het is tijd voor een strategie!